

Klubbhistorik Sportfiskeklubben i Luleå.

Klubbens namn var från början NJA : s Sportfiskeklubb, och var en klubb för anställda på Norrbottens Järnverk. Den bildades först som en sektion inom verkets skyttgille år 1954.

Tyvärr är det glest med material från de första tio åren, men från 1963 och till idag finns det protokoll och årsberättelser, ur vilka en hel del av verksamheten kan utläsas.

1963 är medlemsantalet 137. Klubben arrenderade en fiskerätt i Överkalix (Kalixälven) till en kostnad av 1225:- /år vilket får anses vara en stor summa pengar på den tiden. Fiskevatten närmare Luleå söktes hos skogsbolagen och privata markägare som resulterade i arrende av sjöar kring Avafors. Tankar om utsättning av ädelfisk föddes. Klubben började anordna tävlingar i mete och pimpelfiske för att dra in pengar till verksamhet. Åtgärder för att behålla och öka medlemsantalet behövdes även då som nu.

1964 är medlemsantalet 114. Klubben tappar arrendet i Kalixälven. Arrendet höjdes från 1225:- till 5000:-/år så det beslutades att istället satsa pengarna på fiskutsättningar.

1965 var antalet medlemmar 150. Klubben arrenderar fler vatten kring Avafors. Utsättningar av fisk fortsätter (bäckroding). Diskussioner att ombilda klubben så icke NJA-anställda kan söka medlemskap förs. Detta för att få fler medlemmar till klubben, och kunna söka kommunala anslag till arrenden och fiskutsättningar. Klubben har detta år också för avsikt att anordna fyra offentliga danstillställningar i syfte att bättra på ekonomin. Om detta gjordes går tyvärr inte utläsa ur protokollen.

1966 är antalet medlemmar 155. Hataträsk i Avafors har arrenderats. **Klubben ombildas detta år och heter nu Sportfiskeklubben i Luleå.**

1967 är antalet medlemmar 169. Hataträsk är för första gången plats för Klubbmästerskap i pimpelfiske.

1968 är det 170 medlemmar i klubben.

1969 är medlemsantalet 151. Klubben får också detta år sitt första anslag från Luleå stads fritidsnämnd på 9600:-.

1970 oförändrat medlemsantal. Detta år beslutar klubben sända protestskrivelser till Statsminister Olof Palme, i-minister Holmqvist och generaldirektör Paulsson ang planerad vattenkraftsutbyggnad av Kalixälven samt överledning av vatten från Kaitumälven till Luleälven.

Hataträsk drabbas detta år av fiskdöd. Fisken har angripits av fisklöss och sedan i såren från dessa av en svampsjukdom.

1972 diskuterar klubbstyrelsen eventuellt medlemskap i Fritidsfiskarna (Sportfiskarna).

När jag läst gamla protokoll och årsberättelser så är problemen de samma som idag.

Uppgång och nedgång i medlemsantal, svagt intresse från medlemmar för klubbarbete, krav på låga medlemsavgifter. Lågt deltagande på årsmöten (mellan 10-30 pers per möte).

Jag avslutar här anteckningarna från protokoll samt årsberättelser, och går till att skriva om händelser från de 25 första åren som medlem i klubben.

1975 på våren kom jag tillsammans med några arbetskamrater i kontakt med klubben och sökte om medlemskap. Jag fick berättat för mig att klubben arrenderade fyra sjöar i Avafors ca: 7 mil från Luleå. Stora och Lilla Stenträsk, Hataträsk och Gåsträsket samt tillhörande bäckar inom Domänverkets mark. I tre av sjöarna skedde utsättning av fisk, i huvudsak regnbåge, bäckröding, harr samt sporadiskt öring och splejk. Mesta verksamheten bestod av arbete med sjöarna. KM - mete och KM - pimpel arrangerades. Enstaka kurser i flugbindning ordnades.

Det fanns gott om barn och ungdomar i klubben som oftast följde med föräldrarna. De flesta medlemmarna var tyvärr årskortslösare för fiske i sjöarna och inte särskilt intresserade av övrig verksamhet. (så är det i de flesta klubbar i landet).

Klubben kunde ändå få fram en kärna på ett 20-tal personer som aktivt utöver styrelsen deltog i klubbarbetet.

En nackdel var att klubblokal saknades och därmed en fast punkt för verksamhet utöver sjöarna.

Klubbmästerskapen i pimpel och mete var lite av familjefester med många barn och ungdomar som säkert hade deltagit i andra verksamheter om klubben kunnat erbjuda sådana.

Det fanns vid denna tid ett visst motstånd inom styrelsen för breddning av verksamhet utöver fiske. Motstånd att ansluta klubben till en riksorganisation (Sportfiskarna) fanns också. Den frågan debaterades flitigt bland medlemmarna. För andra var det självklart att klubben skulle tillhöra en riksorganisation.

Den mesta tiden i klubbarbetet gick åt till utsättning av fisk två gånger per år, anskaffning av ved till eldstäder, reparation av bryggor efter islossning, rep av vandringshinder o.s.v.

Eftersom de flesta av oss som höll på med anläggningsvård arbetade på NJA senare SSAB kunde vi snabbt samla ett gäng via telefon och djungeltelegraf. Personligen upplevde jag arbetet vid sjöarna som ett avbrott i vardagen. Under drygt tjugo års arbetsträffar vid klubbvattnen, kan jag inte påminna mig att en enda gång ha upplevt ovänskap eller relationsproblem i gänget. Tvärtom, humor och arbetsglädje präglade arbetet, och en massa dråpliga händelser som extra krydda.

Som den gången vi bar ut fisk till St.Stenträsk. Tidigare hade vi alltid använt stigen från parkeringen ner till sjön, men hade nu gjort en ny rakare väg. Den var inte lika markerad och lite svår att se. De flesta av oss bar en börda med fisk i ryggsäck, medan andra bar fisken i platsäck. Sen vi några veckor tidigare varit och lagt om stigen, hade försvaret haft övning i området och grävt en grop

som dumpats full med konserver. En av bärarna lät lasta sin säck tills fiskmästaren från Hushållningssällskapet röt att nu räcker det, och bäraren drog som förste man ivrigt iväg efter stigen. Vi andra får våran last och följer efter. När vi kommit en bit efter stigen ser vi den ivrige springa omkring och plocka något i säcken, som visar sig vara fisk. Han har i ivern inte sett konserverburksgruppen, utan trampat ner i den, ståt på örat och tömt fisken i ljung och ris. Efter att fisken burits ut, så diskuterades händelsen vid fiket. Flera passade på att hamstra konserver som leverpastej, sår salva, corned beef m.m som försvarsmakten bjöd på. Dom flesta var riktigt nöjda med dagen. Ett minne rikare.

1979 är ett både positivt och negativt år för klubben.

Arrendekontraktet med SCA och Martin Drugge på resterande del av Hataträsket och hela Gåsträsk undertecknas. I och med arrendet av Gåsträsk flyttades all tävlingsverksamhet dit. I sjön finns, abborre, mört, och gädda.

En pimpeltävling för skolungdom anordnas under sportlovet.

Klubben erbjuds av Domänverket att arrendera St. Stenträsk (Krokträsk). Efter att ha tagit del av bokslut för anläggningen, som visar på underskott för drift tackar klubben nej.

Efter att i några år haft tillgång till Sinotjaure fiskecamp till ett mycket förmånligt pris, blir svaret trots klubbens överklagan av beslutet att anläggningen stängs vid årsskiftet 79-80.

Under hösten meddelar skogsvårdsstyrelsen att projektering av arbetet med vindskydd, bryggor och spångning kring St och Lilla Stenträsk påbörjats. Parkering kommer också att anläggas.

Klubben är nu ansluten till Fritidsfiskarna (Sportfiskarna) som har en distriktsorganisation i Norrbotten. Nu öppnas stora möjligheter till utbildning inom fiskevård, ungdomsledare, utveckla tävlingsfisket m.m.

Klubben deltar i Naturens Dag som arrangeras av fritidsrörelser i Luleå i samarbete med NSD och Tempo. Vi deltar med aktiviteter som anknyter till sportfiske. I tjuogoett år från 1979 till år 2000 är vi med och visar upp vår verksamhet en söndag i början av maj. Klubben har också genom åren haft en del sportfiskeprofiler som deltagit, bland annat Bengt Öste, Gösta Larsson, Gunnar Westrin, och Göran Clareùs. Ett uppskattat inslag de sista åren var klubbens halstrade strömming. Klubben rönt stor uppskattning hos publik och organisationer under alla år vi deltog.

Klubben samarbetar med Fritidskommittén på SSAB i samband med evenemang för de anställda och det fortgår än idag.

Den 23 oktober **1981** besökte Bengt Öste Luleå och klubben ordnade tillsammans med Domus och NSD en fisketräff i Domus-restaurangen. Det begränsade antalet biljetter gick åt som smör. Många som ville komma in blev utan biljett och läget var en aning ansträngt i trappan upp till restaurangen, då ordningsvakterna fick avvisa många intresserade. Vi som kom in blev något förvånade när vi ser dom första 2-3 stolsraderna upptagna av äldre damer med hatt på huvudet och handväska i knät. Fiske var definitivt inte deras grej, men Bengt Öste det tyckte damerna var något att vila ögonen på. Damerna lyssnade andaktsfullt när Bengt kåserade kring ämnet. Efter kåseriet bjöds det på fika och sedan skulle det bli filmvisning.

När Bengt Öste inledde med några ord om filmen var de 2-3 första stolsraderna tomma. Damerna hade sett och hört Bengt, fått sitt kaffe och gått hem. Bengt bad oss som var kvar att flytta framåt och konstaterade med ett leende att hans fannklubb helt klart fanns i gruppen 65+.

I februari 1981 fick klubben en egen lokal i Frivo-gården som låg i centrala Luleå. Styrelsen kunde nu permanenta sina möten samt års och höstmöten i egna lokaler. Nu kunde man börja med kurser i bl.a flugbindning, spöbyggnad, studiecirklar i fiskevård m.m. Här började klubbens medlemmar bredda sitt sportfiskekunnande till något som gav dom större utbyte vid fiske i älvar och sjöar. Genom åren har medlemmar lärt sig binda sina egna favoritflugor,

bygga eller renovera sitt eget flugspö eller kastspö, tillverka wobblers, skeddrag, knivar, skryllor och håvar ja allt som tillhör fiske. Studiecirklar i fiskevård, fiskens miljö, fisketillsyn m.m. Detta tillsammans med klubbens utåtriktade verksamhet med deltagande på ett antal Vildmarksmässor i Arcushallen, tjugoen gånger på Naturens Dag, i trettio år medverkat i NJA:s och SSAB:s personal arrangemang. Samt att klubbmedlemmar från 1983 till år 2000 varit ledamöter i olika styrelser bl.a Sportfiskarnas förbundsstyrelse, Sportfiskarnas Norrbottens-distrikt, Studifrämjandet i Norrbotten, NJA:s Personalstiftelse. Varit Distriktstävlingsledare m.m.

Genom den kunskap våra medlemmar förvärvat har klubben ett antal gånger varit samtalspart och remissinstans i fiskefrågor bl.a till Fiskeriverket, Länsstyrelsen, Sportfiskarna, Luleå kommun.

Men att använda förvärvad kunskap i det egna klubbarbetet var inte lika givet enligt följande historia som jag kommer ihåg den. Efter önskemål från medlemmar i flera år om egen älvsträcka arbetade styrelsen med att hitta ett lämpligt objekt att arrendera. Efter många och långa förhandlingar kom möjligheten att få arrendera och restaurera den av SCA helägda delen av Vitån ca: 6 km. Medlemmarna beslutade på ett årsmöte att styrelsen går vidare med frågan.

En grupp bildas och underlag börjar tas fram. Fiskeriverket, Länsstyrelsen och Luleå kommun kontaktas. Myndigheterna var positiva till projektet. Tillsammans med Fiskeriverket togs en handlingsplan fram, inventering av Vitån gjordes, vattenkvaliteten analyserades och finansiering ordnades (ca: 250 000:-). Ovannämnda är en mycket förkortad version av det arbete i gruppen som ledde till beslut om restaurering. Så länge var allt väl, men nu skulle en arbetsplan upprättas med många och långa besök vid älven under ledning av Erik Sparrevik från Fiskeriverket. Det var nu vi hade behövt hjälp av dom drygt tjugo personer som i klubblokalen på Burströmska gårdan skrivit upp sitt namn och telefonnummer och erbjudit sig att vara med i arbetet. Av de som skrev sitt namn på listan hade knappt någon tid att ställa upp med några få undantag. Det var delar av kärngänget som fick

rycka in och göra det förberedande praktiska arbetet.

Ordförande och till viss del kassör tillsammans med en duktig grävmaskinist från Överkalix och Fiskeriverkets tjänsteman gjorde hela restaureringen under sommarens lågvatten. Det var ett riktigt västgötaklimax jämfört med den entusiasm som fanns när iden om eget rinnande vatten väcktes. Arbetet besiktigades och godkändes av myndigheterna.

Men intresset för Vitån blev mycket svalt bland medlemmarna och vi var få som nyttjade fisket. Det var synd ty en och annan överraskning kunde man få vid fiske med flugspö i älven. Arrendet av Vitån har upphört. Klubben arrenderar i dagsläget inga egna vatten. Lärdommen är att det inte höll hela vägen, men var definitivt värd ett bättre öde.

Den bredare verksamhet som tidigare fanns i klubben ser ut att mer och mer ske inom tävlingsfisket. Det är positivt med tanke på hur oorganiserat tävlingsfisket var på -70 och -80 talet. Det var nästan uteslutande idrottsklubbar eller byaföreningar som arrangerade pristävlingar där tävlingsregler kunde se ut i princip hur som helst. Jag var inte speciellt intresserad av tävlingsfiske, men hade under mina år i södra Sverige genom arbetskamrater fått en inblick i tävlingsfiske som var något helt annat än det som praktiserades häruppe i norr. Söderut tävlade man om äran mer än om dignande prisbord majoriteten av tävlingarna annordnades av sportfiskeklubbar anslutna till **Sportfiskarna**. Det fanns enhetliga tävlingsregler m.a.o lite mer ordning och reda. Klubbmedlemmarna var inte odelat positiva till tävlingsfiske. Det var många som tyckte att de som ville tävla kunde starta en egen klubb. Så blev det nu inte, utan en majoritet av medlemmarna önskade ha kvar tävlingsfisket i klubben.

Tävlingsfiskets utveckling i Norrbotten vad gäller regler och status har (hävdar jag) grundmurats med stort bidrag av Sportfiskeklubben i Luleå. Vår dåvarande eminente klubbordförande tillika distriktstävlingaledare körde DM-pimpel tävlingarna enligt Sportfiskarnas regler, vilket renderade i både hot och trakasserier. Till de klubbar och tävlande som tyckte sig

ha rätten att tolka reglerna som det passade, fanns bara ett budskap.

Antingen följer vi regelverket eller inget DM som i sin tur var kvalificering till SM.

Men efter allt gorm och strul dom första åren har det blivit mer ordning och reda. Nu verkar nästan alla blåsa åt samma håll, vilket utvecklat tävlingsfisket i Norrbotten till den grad att SM-medaljer hamnar i länets klubbar inklusive vår egen.

Hoppas den trenden håller i sig även framledes. Men det är som all verksamhet vad det än må vara, det kräver personer med glöd och engagemang. När inte dessa personer längre finns dalar verksamheten ganska snabbt.

Jag hoppas på motsatsen, att det finns medlemmar som har den rätta glöden så tävlingsfisket har en framtid.

80 och -90 talet var blomstringstid för ungdomsverksamheten i klubben. Sedan har det varit en sakta nedgång de senaste tio åren för att i år 2012 vara minimal.

Ungdomsarbetet i klubben har alltid varit en del av den övriga verksamheten och har inte varit aktuell att separeras till något eget. Klubben har i sina aktiviteter blandat ung som gammal och genom detta fått en lugn och bra atmosfär i verksamheten. När jag börjar tänka efter, är det en ansevärd mängd ungdomar som som passerat genom dörrarna till våra klubblokaler genom åren. Flera av dem har blivit skickliga flugbindare med egna flugmönster, duktiga flugfiskare, och duktiga ungdomsledare. Som t.ex, Jonas S, Bengt D, Ted O, Mikael B, Per O, Mats B, Ove M, Jarno K, Johan L, som alla har varit aktiva i klubben kortare eller längre perioder. Några är aktiva ännu fast i nya roller.

Klubben har erbjudit sina ungdomar en bred skolning i sportfiskets värld genom olika kurser, läger och fiskeresor.

Man när en förhoppning att någon gång få återuppleva dessa tider, men konkurrensen om ungdomarna är stort liksom utbudet. Tiden räcker inte till allt, man får prioritera.

Klubben har haft en strävan att erbjuda kunniga handledare till våra kurser och utbildningar.

Vi har genom åren anlitat namn som Ulf Pierrou (Insektslära)
Lennart Bergström (Flugbindning), Arve Andersson (Laxflugor)
Göran Clareùs (Laxflugor) Gösta Larsson (Flugbindning)

Till kåserier-föredrag Bengt Öste, Rolf Smedman, Gunnar Westrin
Göran Clareùs, Martin Falklind, Mikael Frödin, Örjan Lundholm.

Klubben har genom sitt deltagande på Arcus Vildmarksmässor gjort det möjligt för ungdomar att träffa sportfiskeprofiler som Lars-Åke Olsson (Gimån), Bo Andersson (Östersund Trofèfiskar) Gunnar Rask-Nielsen (Spöbyggare Castingmästare) samt dottern Solveig, skicklig att hantera sitt flugspö, (poppis bland ungdomen) samt tidigare nämnda, vilka gladeligen delat med sig av sitt breda sportfiskekunnande.

Denna historik bygger förutom åren före 1975 på hur jag har sett klubbens verksamhet förändras genom åren i olika riktningar på gott och ont. Någon annan kan ha upplevt det helt annorlunda beroende av på vilket sätt han eller hon verkat i klubben. Här slutar historiken. Kanske återkommer jag med nån berättelse.

Nedtecknat fritt ur minnet av Yrjö Kauppila.